

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 "
pe 1/4 an . . . 5 "
pe o lună . . . 2 "

Nr-ii de Duminică pe an
4 cor-vane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte n. se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond; prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicățiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

In preajma alegerii.

Sunt zece luni de când cea mai bogată și una dintre cele mai întinse diecese române, Diecesa Aradului, trece printr-o frământare ne mai pomenită în istoria bisericii române autonome.

Cu entuziasm rar și după lupte grele, Sinodul alesese la 12 Iunie episcop pe vicarul *Vasilie Mangra*.

Și dușmanii personali ai lui *Vasilie Mangra*, în primul rând cei căzuți cu al lor candidat, și ziarele maghiare au început însă o așa campanie împotriva celui despre care și *Telegraful Român* scrisese că *«e bine ales»*, încât guvernul a găsit admirabil prilej de a ingenunchia biserica noastră autonomă.

Vom scrie odată istoria acestor frământări. Ea va lumina pe toți și va face pe cei buni să se cutremure de faptele hamsiștilor.

Acum vrem să insistăm numai asupra însemnătății alegerii de mâne.

Ea înseamnă o isbândă cum nu s'a mai repurtat în istoria noastră bisericească dacă majoritatea compactă din rândul trecut va rămâne strânsă la un loc și va duce la isbândă — *causa*. . . Zicem — *causa*, căci dacă vorba e de *persoană*, un singur lucru poate să preoțască: să nu iasă ales cel pe care Sinodul de două ori l'a declarat nevrednic de a fi episcop.

Și când a fost ales *Mangra*, s'a urmărit nu ridicarea lui în scaunul episcopesc, după care n'a alergat, ci să se respingă cel-ce și cu dușmanii bisericii noastre s'a întovărășit, numai ca să pună mâna pe mitră. . . Să pună nu preocupat și dornic de mărirea bisericii atacată din toate părțile, ci ca să asigure încă pe un pătrar de veac domnia numeroaselor sale rudeni. . .

Toți ni-am dat seamă ce ar fi nepotul episcop și unchiul mitropolit, ear sfetnici în jurul lor de cea mai slabă specie. . . De aceea, zadarnic a sărit la mijloc Ioan Mețianu, nici autoritatea lui de mitropolit n'a avut farmecul să asigure reușita lui *Hamsa*.

Primejdia s'arată ear pe orizont.

Cei, cari astă-vară au stat ca zidul, acum încă și mai tari să fie, căci de atunci încoace *alte și noi primejdii s'au îngrămădit* asupra bisericii noastre autonome. Unul să nu se clatine, căci de data asta e vorba să dovedim că *nu primim să ni se comande pe cine să alegem episcop*.

Mai ales în asta zace importanța alegerii.

Cine mai are în privința asta vre-o îndoială, cetească următoarele rânduri din *«Arad és Vidéke»* (dela 11 c.)

«Din punct de vedere al ideii de stat maghiar este foarte-foarte de dorit ca din urnă să iasă biruitor numele lui Augustin Hamsa, candidatul elementelor moderate.»

«Nu scriem acestea pentru a ne amesteca incompetent ori pentru a presiona. Ci din punct de vedere mai înalt: punctul de vedere național maghiar. Ajungerea la valoare al acestuia am considera reușita lui Hamsa.»

În al doilea rând e vorba să se aleagă odată cap diecesei și să retrăim cu toții în liniștea atât de necesară binelui bisericii.

Sinodul actual a dat dovadă de atâtea ori că înțelege situația și că se conduce numai de dorul propășirii afacerilor obștești.

Așteptăm deci cu deplină încredere și votul de mâne, asupra căruia sunt așintiți ochii nu numai ai celor din Diecesă, ci ai tuturor Românilor.

D-zeu să ajute celor drepti!

Luptele Ungurimei. Sub acest titlu *«Budapesti Hirlap»* dela 10 c. scrie un articol alarmant. Zice că numeroase comune maghiare se — romanisează. *«Indeosebi în prezent Românii sunt foarte — agresivi!»*

Pe semne în chipul acesta vrea numitul ziar să motiveze actualele priгонiri. . . *Fabula cu Lupul și mielul. . .*

Ear luptele — în sate — le pierd Ungurii din cauză că nu se conduce bine campania în — centre.

Intre altele, scrie:

«Fiecare Ungur nepotrivit pentru slujba în care totuși ajunge prin protecție, este câte o luptă perdută. (Intre parantes fie zis, de oare-ce la noi a servi în provincie se consideră ca pedeapsă, la periferii nu ajung cei mai potriviți oameni. Și totuși ne plângem că pierdem la periferii. Câte odată (ba aproape totdeauna! Red.) funcționarii maghiari nici nu înțeleg limba poporului, și totuși cerem ca ei să domineze? Asta s'ar fi potrivit pe vremea lui Djinghiscan, dar acum nu mai merge!»

Subscriem și noi.

Vorba e numai că dacă într'adevăr comunele maghiare dintre români se prăpădesc, asta-i o dovadă de puterea Românilor ear nu de — răutatea ori ticăloșia lor. . . Ear funcționarii maghiari să știe limba celor cari îi plătesc nu pentru a-i stăpâni, ci pentru a-i servi bine și cu credință. . . Așa ar fi moral.

Datoriile Ungariei?

Să lăsăm să ni-o spună Dr. Dobránszky Péter, scriitor maghiar, care colaborează la *«Budapesti Hirlap»*, cel mai de frunte ziar maghiar:

«În Ungaria numai statul are peste 4614 milioane de coroane datorie, ba este cu 1 miliard întreg mai mult decât vom ca-

pitalisa renta anuală de peste 60 milioane ce am primit, cu ocaziunea tranșăției din 1867, asupra noastră din datoria de stat austriacă. Așadar singur statul datorează cu peste 6 miliarde coroane. Datoriile proprietarilor foncieri ai țării în schimb și alte datorii fac încă mai multe miliarde.»

Fată: Ungaria creditorilor, pământul și poporul străinilor. Nu ar fi așa mare pericolul, dacă creditorii aceia ar fi patrioți maghiari, pentru-că atunci Ungaria în tot chipul ar fi a maghiarilor precum Franța este a Francezilor și Germania a Germanilor.

Deși înoată statul până la gât în datorii, nu-i nimica; pentru-că avem contra-valoare în căile noastre ferate, în fertilitatea noastră pământ, în edificiile, institute de învățământ, în justiție, în programul nostru cu un curcint în Ungaria reconstruită. Avem contra-valoare! Dar a cui este contra-valoarea aceasta? A celor, cari au împrumutat banii pentru acele căi ferate, pentru acele edificii, pentru acea Ungarie reconstruită, care acum este a creditorilor, a căror rigilit și iobași suntem noi. Venitele căilor noastre ferate, a palatelor, a pământului și a mușcilor noastre este a creditorilor. Proprietarii abea îi rămâne pânea de toate zilele în multe casuri însă nici aceasta, insuportabilele sarcini perd proprietatea însăși, precum ne dovedește eclatant șirul nesfârșit al licitațiilor. Într-un an se licitează 19—20,000 proprietăți cu prețuri forțate.

Și datoriile se îngrămădesc mereu. Populul amenință tot mai mult pe bieții noștri proprietari. În decursul anilor 1891—1901 în ultimul deceniu cu 1 miliard și 270,000 coroane au sporit sarcinile înregistrate în cărțile funduale a pământului maghiar după-cum ne arată statistica guvernului. Zi de zi 50—60 familii maghiare ajung la sapă de lemn numai prin licitații. Zi de zi 250—300 de buni maghiari devin cerșitori. Din familii străvechi pe bunele moravuri maghiare. Se șgduie Ungaria în familiile ei, în virtuțile ei. Căderet materiale îi urmează depravația morală. Veneticul nu este maghiarul vechiu. Noua Ungaria este mormântul Ungariei vechi. Nu mai e cultul vechiu pentru pământul patriei. Pământul câștigat la licitație înaintea străinului nu e sfânt, nu e patrie în care trebuie să trăiești și să mori, ci obiect de precupețit, marfă de țerg, aș e al meu, mâne al tău, care dă mai mult pe el.

O fatală șgduire economică este aceasta,

George Baritiu și amicii săi.

— Corespondență. —

(Urmare).

Acum când o aristocrație ca aceasta ține în mâna sa destinele țării, când ea legiuiește și executează cele legiuite pentru țeară, poți, Domnule, să aștepti vre-un bine, vre-o înaintare, vre-o fericire? Dumniata știi prea bine că, pentru-ca să se facă o țeară fericită trebuie două lucruri: oameni și bani; din cele zise ai văzut că Teara Românească n'are nici oameni nici bani. Trei-patru înși din aristocrație sau altă clasă, care se ved a fi mai buni, slobozi, patrioți nu pot face nimic în potriiva mulțimii cei mari: vorbele și sfaturile lor sboară în vânt și întreprinderile lor mor odată cu nașterea lor, pentru-că acei 3—4 patrioți buni nu sunt ascultați, nu sunt priintiți de nimeni. ¹⁾ Stingându-se aristocrația de acum, așteptăm alți aristocrați și mai rei. Cei vechi, dacă n'aveau învățătura, nu cunoșteau însă trebuințe; cei care vor urma au însă o învățătura rea și cunosc trebuințe mai multe, pentru-că au fost pela Paris și pela Londra ca să aducă poliți, pe care să le plătească Teara-Românească cu dobânzi mai grele decât cele de până acum. Nu ne rămâne dar nici o nădejde de îndreptare pentru aristocrația noastră; durerile țării nu se vor sfârși și nefericirea ei nu știu când va înceta de a mai crește!

Ași cunoaște două mijloace prin care să se derapene aristocrația; dar și acestea atât în teorie cât și în practică nu se potrivesc cu scopul meu. Cel dintăiu ar fi ca să se formeze o aristocrație secundară, după-cum sunt Wigs în Englitera. ²⁾ Această

¹⁾ Descripția aceasta se potrivește numai grupării lui I. Câmpineanu, G. Cantacuzino și I. Rosetti, care conducea loja masonică și politica ei național-liberală în București. Fl. Aaron dă și alurea dovezi că servea în acest timp politica lui I. Câmpineanu

²⁾ Decî o aristocrație cu principii liberale. Ea era în formă și la 1848 a avut un rol bine cunoscut.

aristocrație ar putea să dărapene pe cea mare și atunci s'ar putea nădăjdui bine pentru țeară. Dar, Domnule, nobilimea cea mare a închis drumul nobilimii cei mic de a nu se putea înalta, sau a molipsit-o de toate relele, în care se tăvăleşte ea. Așadar acest mijloc nu poate isbuti. Celalalt mijloc este ca poporul celalalt să-și cunoască drepturile sale și să ia sau să își facă singur ceea-ce aristocrația nu vrea să-i dea sau nu vrea să-i facă. Ah, Domnule, acest mijloc ar fi cel mai sigur și cel mai drept, dar este foarte primejdios. Cea mai mică mișcare a norodului de aici ar hotărî umbra de neatarnare de care se mai bucură Teara Românească și s'ar da pradă. . . Alt mijloc nu mai cunosc prin care s'ar putea schimba mai curînd starea aceasta ticăloasă a lucrurilor în care ne aflăm, decât vremea țare, ce știi, cu încetul ce poate să aducă și pentru Teara-Românească!

Astfel, Domnul meu, o castă stricată și înrăutățită tiranisește o țeară ursită, după-cum se vede, numai ca să sufere; astfel patrioții cei buni gem sub jugul ei, fără a putea cu învățătura, poveștile sau lucrările lor a face ceva folositor pentru tot publicul; astfel toți Români dintr'această țeară așteaptă încremenit ceasul când să se sfârșească durerile lor; fără a putea ei să-l grabescă, cel puțin se mângăie cu nesimțirea și cu neștiința că ei pot fi vrednici și de altă stare mai bună.

Eu isprăvesc această materie ticăloasă, despre care îți scriu cu inima pătrunsă de durere și cu ochii inecați în lacrimi. Dându-ți pe scurt isvorul, D-Ta lesne vei putea să-ți faci o idee bunicică despre toate pricinile care opresc înaintarea Țării Românești. Avînd prințipul, poți argumenta despre toate cum îți va plăcea și atunci încetează de a ne mai invinovăți că aici nu se face nimic, că acele care se întreprind a le face mor de-odată cu nașterea lor.

Aceste ț-i-le scriu, Domnule, numai spre știința D-Tale, ear nu ca să umpli rînduri în foaia D-Tale. Mie mi-e rușine să ne scriu ocară, dar să o mai vedem și tipărită! Însă ce zic? Și cu scrisul și cu

tipăritul putem să dăm de primejdie; pentru-că înrăutățit vor să treacă înaintea lumii de oamenii virtuoși. Păstrează dar aceste secrete pentru D-Ta și pentru prietini D-Tale și fii incredințat că nu din afară, ci din lăuntru nostru vine tot răul de care pătimim și vom pătimi încă multă vreme, fără nădejde de tămăduire.

Cu privilegiul acelei scrisori a D-tale, ce ai binevoit a-mi adresa, m'ai întrebat dacă folosește a satiriza. La aceasta răspund că o nație neînvățată cum sunt Români trebuiește mai întâiu să se invete și neascultând și urmînd rău, atunci să se încordeze satira și să-i muște amar. Ori-și-cum, trei pilule de învățătura în doză mare și două de satiră în doză mică socotim că folosește mult la boala de care pătimesc Români peste tot.

Am făcut punere la cale ca să ț-i-se trimită „România“ noastră; dar te rog nu o supune la o critică aspră. Socotește ca aici la noi: *Dant veniam corvis vexant censura columbas*; în casele aristocraților se ceteșc scriselile lui Voltaire, Rousseau, Diderot, Helvetius, Volney, Abbé Lamennais ³⁾ și jurnalele cele mai liberale franțozești (pe semne ca să se strice și mai rău) și norodului celuilalt nu-i dă voe să știe nimic, mai cu seamă din țeara sa! Suntem siliți să scriem secături, ca să astupăm ochii aristocraților și să împrăștiem gustul cetiturii, fiind norociți ca cu mijlocul acesta să fermecăm pe publicul cel de jos, atunci la anul o să schimbăm coarda, apoi iasă unde va eși. . .

(Va urma)

Fl. Aaron.

³⁾ Nu putem trece peste acest șir de nume fără a remarcă faptul, că Aaron nu înțelegea, nu vedea influența buna ce-au avut-a acor scriitori, pe care-i critica, mai mult decât alții, tocmă puținii oameni buni ce-i lauda chiar el mai înainte. Relativ la abatele Lamennais și influența lui compară studiul lui Bogdan-Duică asupra lui Alexandru Russo (Convorbiri Literare, 1901). Afară de cele spuse acolo este de notat că scrierea *Paroles d'un Croisant* a fost tradusă la 1848 și publicată ano in de Dionisie Romano, mai trziu episcop la Ruzău. Dionisie era de naștere Transilvănean din Seliște (la Sibiu).

crisă mare și omorătoare socială și națională care rupe în două spinarea poporului maghiar, clasa mijlocie a proprietății. Impotriva mândrită datoriilor trebuie să ridicăm stavilare cu ajutorul unit al statului și al națiunii. Trebuie să punem capăt cheltuielilor peste puterile noastre. Îsvoare de venituri noi să desclădem din economie, industrie și comerț. Ne-a năpădit concurența universală; a luat prețurile produselor noastre, ne-a despoiat de resurse de venit. Acum mai în urmă cu rămi grele se închide lumea înaintea noastră. În astfel de situație miserabilă, această săracă țară economică nu poate suporta șase miliarde și 90 milioane cheltuieli de stat. Cu atât mai puțin cheltuieli noi milioane proiectate cu pretenziunile militare.

Augustin Hamsea.

IV.

„Căci de nu știe cine-va chivernisi casa sa, cum va purta grije de Biserica lui Dumnezeu?” Cităm cuvintele sfântului Apostol Pavel din epistola sa primă (c. III. v. 5), pe care a adresat-o lui Timotei, pe care-l rânduieste episcop.

Va să zică sfântul ridică la însemnătatea unei condiții către episcopie încă și simpla îngrijire înțelepțească a casei proprii.

Nu-l vom cere Cuvioșiei Sale aci socoteală pentru neglijarea sfintei mănăstiri a Bodrogului, pe carea o părăsește multe zile d'alungul contra canoanelor și a statutului organic, fără motiv binecuvântat; nici îl vom întreba mai de scurt de rostul lăcuinței ce o are închiriată în Arad, strada Forray, poate tocmai pentru cauze nebinecuvântate.

Din contră, vom releva felul: cum și-a plinit Cuvioșia Sa cinstită și importanta misiune de educator și purtător de grije a institutului diecesan. Ceea ce e mai mult în sine decât grija unui cămin familiar. De aci apoi cu atât mai mult iese în relief, în fața candidaturii Cuvioșiei Sale la Episcopie, actualitatea celor ce urmează.

Cere Apostolul la locul citat dela candidatul la episcopie să fie „nebețiv, negrabnic a bate, ne lacom la dobândă urtă și blând, nesfadnic, neubitor de argint”. (loc. cit. III. 3).

Am subliniat momentele, prin cari vrea Apostolul să țintească la ceea ce noi numim azi stăpânirea de sine, sau ceea ce și împăratul-proroc David, pentru a bine plăcea lui Dumnezeu și a ști guvernarea oamenilor, cu trei mii de ani mai înainte și-a cerut dela Iehovah: „Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeuule, și cu duh stăpânitor mă întărește”. Ps. L.

Natural de altfel, căci cum va stăpâni pe altul acela, care nu e stăpân pe sine însuși?*

Că nu din bun îndemn — cel puțin nu din motive pedagogice-educative și-a vîrît Cuvioșia Sa vrajba în casă, în institutul diecesan: cel

*) Tare ținem, că de-ar s'ajunge lucrul la votare din partea foștilor elevi ai seminarului teologic din Arad, ar rămâne Cuvioșia Sa pe jos cu votul blândetei, neubirei de ceartă, va să zică al stăpânirii de sine. De aceea nici n'a știut și nici n'a putut să stăpânească elevii. Și de ne-am pune bine, nu multă trudă, și-am afla și foștii elevi cari au fost răi certăși și ocăriți, de nu și înjurați — poate și de drac, de către Cuvioșia Sa, mai ales când se schimbă zodiile, la lună nouă; nu știu cum să mă exprim alt-cum, că n'am învățat la Pașchalie. Și nu odată a fost luat în biruință Cuvioșia Sa de către acest duh al nestăpânirii de sine; și nu știu: de va fi fost vre-odată supus exorcismelor, s'au fi și cedit, ori ba, când va în viața slujba lui Mare-Vasilie: Ceartă-te pe tine Domnul, diavole! căci capete luminate în ale psihopatologiei recunosc iarăși adevărul bătrân de zile și demăstră, că la turburări sufletești există multă putere vindecătoare în rugăciuni.

puțin asta i-o concedem și noi. Că vrajba mare însă și războiul de spirite s'a pînțecut în institut sub Cuvioșia Sa: asta iarăși va mărturisi-o flește-care cunoscător al referințelor interne de pe vremuri ale institutului. Ba, am ști face că nici I. P. S. Sa Domnul Mitropolit, pe atunci drept-credinciosul Episcop al Aradului, încă nu ne-ar desavua.**)

Ear faptul că au existat gâlceavă și turburări în institut: ce altceva să denoate, decât nedestoinicia Cuvioșiei Sale în conducerea aceluia institut? Mai bine zis, în vorba noastră de mai înainte: Cum va stăpâni pe altul cel ce însuși n'are duhul stăpânirii de sine?

Nici de loc, nici de timp fisic nu dispunem pentru a desvîli toate greșelile Cuvioșiei Sale în conducerea institutului. Dar nici nu o vrem asta.

Totuși însă pentru a justifica afirmațiunea că, în trecutul Cuv. Sale din fruntea conducerii institutului teologic și în nex cu întrebarea Apostolului, pusă mai sus, nu aflăm temeiul vredniciei către episcopie: vom prezenta, drept ilustrare un caz din cele multe, în notiță subliniară***) , o chestie carea la vremea sa ajunsese și în publicitate.

Era vremea vîntoaselor aceea; în institutule diecesane așa mergeau lucrurile — strună; și tot pe asta strună ar merge în diecesa întreagă când Cuvioșia Sa ar fi vlădică.

Asta e temerea întemeiată a noastră.

Dar n'am relevat un alt moment, tot negativ, din viața internă a institutelor diecesane de sub conducerea Cuvioșiei Sale: disensiunile regretabile dintre elevii institutului pedagogic și al celui teologic, pornite din cauza lipsei de tact a Cuvioșiei Sale în sinul societății de lectură a elevilor, și duse apoi până la stadiul

**) Eată drept exemplu un caz:

În ziua de sfântul Nicolae din Mira Liciei, anul Domnului 1893, s'au prezentat înaintea feței P. S. Sale Domnului pe atunci Episcop Ioan Mețianu, cu jalbă contra Cuvioșiei Sale, toți teologii afară de convingutul de bolnavi și de căț-va recruți aserviți. — Și apoi atari apariții să fie firii de cue și efface normal al spiritului de educație?

**) În vara anului 1897 I. P. S. Sa Domnul Mitropolit actual, pe atunci episcop al Aradului, delegă un comisar consistorial să cerceteze neorânduile din seminar, ajunse deja în publicitate. Dictum factum în ziare se insistă însă ca o atare anchetă să se constituie, căci să stee preste influința Directorului. El, și asta numai de firii de cue?

Că era îndreptățită aceasta așteptare, se vede din consecvențe.

Comisarul consistorial dă în publicitate vorba, că vina neorânduilor e prefectul, care, în sine privit, e de altfel numai organ subaltern Directorului și fără putere executivă.

Prefectul însă, un teolog absolut și cancelist la Consistor, care și făcea de alt-cum datorița în sus prin rapoarte către Direcțiune, și carele raportase că economia dela institut ține „costoși” în sarcina bugetului Consistorului din vîptul institutului, se desvinovățește deasemenea prin o declarație în public, cu alte cuvinte: se pune p'un teren opus declarației comisariatului.

Întră în vorbă și 'n joc femeia — economia-l pune bine pe prefectul și e absolută de gravaninele ridicate contra dăsei.

Declarația respectivelor desvinovățiri publice însă a prefectului nu întîmpină, nici până azi, nici măcar un șir de desminfire în timp ce și neorânduile durară și mai departe în institute. Ear drept desmințire a declarației prefectului, trebui acesta să ia frunză 'n buză și să zică adio prefecturii și Consistorului, ear colac pe gupșă fu, că nu i se cântă la noi în diecesă, în jur de altar — „Issia dăntăește”!

La noi fa revrednic și nu se putu ferici; în diecesa soră a Caranabului însă putu, ca om tinăr, să înființeze un institut de credit și economii.

tristei privești a războiului dintre preoțimea și învățătoria noastră.

Ce a sîmănat acolo Cuviosul Director în calitate de președinte, aceea se seceră azi în viața publică socială-biserică în diecesă. Sîmănat-a pilde rele și vîntul discordiei între cei ce la vremea lor — unul dela altar, altul din școală — în solidaritate aveau să muncească pentru înaintarea poporului și întărirea bisericii naționale, — ear acum se seceră furtuna zavistiei, căci „exempla trahunt” — esemplele mai îngrab' se înstăpînesc peste pornirile sufletelor tinere, decât multe teorii și excursii de cuvinte, mai ales dacă acele pilde vin dela cel sus-puși.

Sub titlul educației să nu pui stavilă rîului ce s'ar ivi, ci să contribuie și tu, direct ori indirect, la potîntarea destrăbălării: asta e ceva condamnabil, și te faci responsabil, în fața societății întregi.

Răspundă și Cuvioșia Sa pentru faptul, că a cultivat disensiuni între elevi în sinul societății de lectură, acolo, unde cel mai bun teren l'a avut de a deprinde la muncă solidară pe cei ce azi, ca preoți și învățatori, mai ales din cei eșiți din școala Cuvioșiei Sale, nu încep unul de altul într'un sat, ci poartă războiul unul contra altuia, în numele înaintării noastre, în fapt însă în detrimentul bisericii și al intereselor noastre culturale-sociale.

Răspundă Cuvioșia Sa dacă nu are parte de merit la acest război civil în diecesa noastră; justifice-se dacă se poate, dar ținînd cont de cele ce le vom espune.

În sinul societății de lectură numai constituțional nu a fost: cum vor avea deci elevii respect de lege în viață, dacă între păreții școlii s'a făcut esemplu odios de călcare de lege acela, care trebuia ca și în mod practic să se infiltreze în suflet închinarea înaintea legii? — Dar s'o dovedim, căci a afirma numai, prea e ușor, și prea nu în-samnă nimic. Din lungul șir de abuzuri ce le-am ști expune, ne vom restringe cât numai e posibil.

Aveau elevii institutului pedagogic statutele societății, recunoscute ca atari și aprobate de P. S. Sa dl Mitropolit actual, de pe vremea când era Episcopul Aradului. Statutele garantau elevilor de a-și alege președinte în persoana vr'unui membru al colegiului profesoral dela institut. Cuvioșia Sa însă alta și nimic, numai că Directorul e președintele natural și ea altul nu poate fi. Ba provoacă chiar și statute de pe vremea episcopului Ivacicovici, adăugînd că aceste abrogă pe cele iscălite de P. S. Sa Episcopul Mețianu. Mați înțeles, oameni buni?

Dar las' că în anul școlar cu pricina, nu se putu nici măcar constitui societatea de lectură, până-ce în Făurariu nu se duse tinerimea teologică cu jalbă nouă la P. S. Sa, în timp ce elevii pedagogici: unii nu cutezau să gramujde vr'un cuvînt, altcum — nu era bine; ear cealaltă parte erau buni-bucuroși cu Cuvioșia Sa. De aci apoi partide între elevii aceluiași institut cari aveau menirea de a să-virși împreună opera luminării în diecesă; de aci vrajbă, zavistie între elevi, școală de spionagiu și denunțare, persecutări odioase și multe alte rele. Și toate acestea se petreceau sub ochii și din greșeala Cuvioșiei Sale. În loc de a sana relele, le tolera și încă cu frunte ridicată, cu aer fariseic, fiindcă-și putea măguli slăbi-ciunile proprii de a se cocofa cât de cât sus, unde numai se poate.

Și s'o știți și asta: când cu jalbă — ne molcomi I. P. S. Sa, în contul proprii iscălituri arhieresti carea ga-

ranta drept de alegere, să fie directorul president la societatea de lectură.

Asta i trebuia Cuvioșiei Sale, și nimic mai mult; încolo — societatea de lectură măcar în creștet, numai Cuvioșia Sa fie de asupra. Dar halal d'asa un cap de president și de spor în societatea de lectură!

Nu vom atinge mai amănunțit despre felul — cum și pretextele sub cari odată a desparțit Cuvioșia Sa societatea de lectură a elevilor dela institut în una a teologilor și alta a preparanzilor, provocând de basă o rezoluțiune ministerială neesistentă, ori adevărul spunîndu-l: pentru-ca să rămână president cel puțin la societatea pedagogilor, dacă teologii nu-l vor. Ear alta-dată, când credea că au eșit din legăturile institutului spiritele opozante din trecut, le-a reîmbinat, sub cuvînt că nu dispune de atîta timp să conducă ambele societăți separat.

Iar o probă de lipsă de sentiment constituțional și de esemplu condamnabil.

Tot așa să trecem fără a înșira pre lângă pagubele morale ale soc. de lect. încă și pe cele materiale, cari, ajungînd la urma urmelor în deplină lumină înaintea superiorității diecesane, aceasta trebui să aile espedientul pentru-ca Cuvioșia Sa să treacă din capul societății de lectură — ad acta.

Doamne, cum ar sta azi societatea de lectură dela institutul teologic-pedagogic atât în respectul material cât și moral, dacă nu plana preste dînsa duhul Cuvioșiei Sale!

Atari stări de lucruri, apoi, ca cele expuse, cum le-a știut concorda Cuvioșia Sa cu menirea unui institut de educație și cu interesele unui neam avisat la multă tărie de rezistență în afară, și la multă muncă solidară în lăuntrul vieții sale publice? Nu înțelegem!

Tot astfel, om cu resoane sănătoase nu va înțelege și nu-l va ierta Cuvioșiei Sale, că a prigonit tinerii „insubordinați”, cari cu obraz cinstit i-au făcut opoziție în sinul societății de lectură între împrejurări ca cele schițate mai sus. — Și în fine „insubordinații” să fie vina, dacă conducătorul scapă frînele conducerii, pe cari nu e capabil ale manua?

Dar va înțelege omul calm și cumpătat pe de alta parte, că exemplul nemoralizator — ca să nu zicem demoralizator — al Cuvioșiei Sale, similia cu carea s'a impus sufletelor tinere, nemature încă, le-a predispus pentru servilism în fața celui puternic, și pentru imitare în fața celui simil ori inferior.

Priviți, Vă rog, sfășietorul tablou al vrajbei dintre învățătoria și preoțimea noastră încă și prin această prismă psihologică și, dacă nu ni-se va da toată dreptatea în punctul acesta, sigur, ni-se va recunoaște că am arătat cu degetul cel puțin o cauză a acestei îngrozitoare rîului a a corpului nostru național-bisericesc.

Noi am ști să povestim multe inconsecvențe și salturi morale mortale de ale Cuvioșiei Sale de am vrea să ne estindem. Intenționat însă nu o facem aceasta, că și de altfel prea ni-se impută patimă. Noi însă decât patimași ca tot ce omul se naște în lume, mult mai mult suntem geloși, cum am mai zis, de interesele bisericii și neamului nostru, tocmai pentru-că ni s'a dat privilegii nenumărate să-l cunoaștem pe Cuvioșia Sa în deplina nuditate sufletească.

Deși ne stă în putință deci, totuși nu o vom face să însemnăm la răvaș, amănunțit, ci numai atingem

in general disciplinare pornite din răsunare — lângă treceri pe sub mână, nepedepsite, a unor cazuri de imoralitate, de furt de beție; nici vom aminti de disciplinar pornit pe struna aspirațiilor la merite patriotice; tot așa vom retăcea cazul cu o sentință bisericicească adusă în cauza unui „in-subordinat“, pe carea Cuvioșia Sa nu a avut curajul a o apela ș. a. ș. a.

Bun material de exploatat ar fi toate aceste cazuri. Intenționat retăcem amănuntele, rezervându-ne datorința aprobățiunei dacă va cere trebuința.

* * *

N'am intenționat deschiderea ranelor trecutului, ci numai să se știe că în trecut au existat acele rane, și că din vina Cuv. Sale au existat ranele, oarecum azi sunt trecute în stadiul de cicatrizare, în cât privește stările din instituturile diecesane.

Din contră am intenționat să-l prezentăm pe Cuviosul în adevărata-i auzitate, a sufletului sec de știință și de porniri nobile.

Și am mai intenționat că din fapte din institutul diecesan de sub Cuvioșia Sa, seversitate direct ori tolerate, să se facă evidentă în dreptățile întrebării de actualitate a Apostolului Pavel: „De nu știe cineva chivernisi casa sa, cum va îngriji de Biserica lui Dumnezeu? (1. Timotei III. 5).

Din parte-ne nu ne îndoiem: Duhul Sfânt, carele știe să se valorizeze în Biserica lui Christos și în mijlocul valurilor patimelor omenești, nu va lipsi nici de asta dată, a treia oară, din mijlocul Bisericii.

Biserica va răspunde și a treia oară — sumețului fariseu, neiscusitului cărturariu și părtășului dușmanilor Legii și Neamului Românesc.

„Și așa spărcuță (risipita) oastea și fără nici o tocnală, au plecat și Vodă — fuga“.

NOUTĂȚI.

ARAD, 11 Februarie n. 1903.

Știri personale. Ieri cu trenul de 4 sosii în Arad P. C. Sa protosințelul Dr. E. Roșca, pentru ca în calitate de mandatar mitropolitan să conducă alegerea de episcop. La gară i-au eșit într-o împințare P. C. Sale protosințelul I. I. Pap, președinte al Consistoriului cu secretarul consistorial V. Goldis, directorul seminarial și asesorul R. Giorogariu și protopropul V. Beleş.

Tot ieri a sosit în Arad amicii noștri M. Velicu, Dr. C. Ardelean, C. Rosa, A. Petrovici, T. Oprean, și Dr. I. Trăilescu.

Parastas pentru asesorul Cristea.

Unul s'a implinit un an dela moartea asesorului consistorial Nicolae Cristea. Din prilejul acestui trist aniversal s'a servit în biserică din suburbiul Iosefin în Sibiu parastas la care serviciul divin a fost oficiat de protopresbiterul asesor-consistorial Mateiu Voileanu, asistat de presbiterii Petru Simțion, paroch al bisericelii din suburbiul Iosefin, Ioan Broju, preot militar, și de protodiaconul asesor consistorial Dr. Miron E. Cristea. Cântările funebre le-a cântat corul seminarial, instruat de profesorul D. Cunțan. Pe lângă membrii familiei răposatului, a asistat la serviciul parastasului numeroși publici.

„Originea Românilor“. Domnul Dr. Weigand, profesor la universitatea din Lipsca, a ținut în 31 Ianuarie n. în aula universității din Lipsca o conferință publică despre originea Românilor, în fața unui public numeros, compus din profesori universitari, oameni de știință, domni și doamne din elita orașului Lipsca și din studenții și studentele din toate naționalitățile.

Hamsiștii desolați. Faptul că de asta dată I. P. S. Sa Mitropolitul n'a venit să presideze alegerea de episcop a produs mare consternare între hamsiști. Știu și copiii, că dacă I. P. S. Sa ar fi sperat cât de cât în învingerea lui Hamsea, venea cu suită mare la Arad.

Luăm act. Intr'o slabă replică (nu răspuns, d-le Moldovene) ce dau răspunsului redactorului nostru, conștii dela Sibiu ne asigură că instituțiunea cu „Strohmannul“ vor desființa-o... După cele pățite cu Mohan nici nu le rămâne altceva de făcut.

Vorba e să nu fie prea târziu. La tot cazul a fost mare greșeală să se prezinte la Cluj cu 11 procese incriminate și cu un „Strohmann“ infriat. Pută să treacă și Mohan pe „tarimuri“ — cum zicea Popa Necșa — unde nu ajunge mâna procurorului din Cluj. Se economise astfel 11.000 coroane amendă și celelalte mii spese ce vor mai fi.

Și fiind-că se desființează postul de „Strohmann“, punem întrebarea: la procesul ce va urma, prezinta-se va voicosul domn Raica dela Ploiești, ori rămâne ca Mohan să mai stea mai un an două și pentru acest mare viteaz?

Cât privește aserțiunea că Slavici a introdus instituțiunea cu „Strohmannul“, să-și amintească conștii dela Sibiu că pentru Slavici n'a stat nimeni în temniță, ci atât el, cât și Cornel Pop Păcurariu, Macaveiu și noi toți câți am scris la „Tribuna“ am stat ani de zile în temniță, pe când Daianu, „venerabilul“ dela Cluj, Meșter și Silvestru Moldovan nu ne aducem aminte să fi avut onoarea cu procurorii... Sept. Albini, Russu Șirianu și Dordea au preferat la 1893 să stea toți trei — pentru același articol — în temniță, dar Strohmann n'au pus...

Conștii dela Sibiu să fie deci mai modești, că până acum s'au dinstins cel mult spăgând oale al căror preț alții îl suportă.

In congregația extra-ordinară a comitatului Lugoj dela 7 Februarie n. membrii români au luat parte în număr mare. A interelat dl V. Tomici în chestia abuzurilor gendarmereștii. Apoi părintele Blajovan și Dr. G. Dobrin, în chestia simplificării administrației.

Interese mai generale românești nu s'au pus la ordinea zilei.

Hymen. D-șoara Maria Țerean și dl Dumitru Mohan anunță cununia lor ce se va celebra Duminecă în 2/15 Febr. a. c. în biserică din Sibiu (Suburbiul Iosefin). Să fie într'un ceas cu noroc.

Reuniunea română de muzică din Sibiu își va ține Concertul Duminecă în 2/15 Febr. a. c. în sala dela „Musik verein“ cu următorul program:

1. Două cântece bisericesti vechi pentru cor mixt: a) O Cruz, de Păărăstrina; b) Laudă fiului lui David, de Jomelli.

2. Arie din opera „Nunta lui Figaro“ pentru o voce de supran (d-na Valeria Dr. Beu), Mozart.

3. Două coruri mixte: a) Colinda, de Tscharkow-sky; b) Primăvara, de Jensen.

4. Arie din opera „Mignon“ pentru o voce de sopran (d-șoara Anița Onițiu), Thomas.

5. Două cântece slovacești pentru cor mixt: a) Nu m'ar stânge dorul, b) Anicică dela moară, de G. Dima.

6. Două cântece pentru Bass (dl Octavian Murășan) a acompaniare de piano: a) Ce te legeni codrule, Scheletii; b) Doina, de Kirchner.

7. Amor și natură, terțet (d-na Maria Crișan, d-șoarele Theresa Dechsler și Delia Olariu) și cor de dame, de Tscharkow-sky.

Școala și limba. Cu ce entuziasm și ce încredere privește oamenii înțelepți manoperele arhiepiscopului ministrului de culte să vede din ziarul „Aikotmány“ dela 10 c. unde vorbind despre statificarea școalelor

catolice între altele zice: „un copil, care în etate de șese ani începe să înghăne cuvintele, nu poate fi instruit în altă limbă decât în cea maternă, și ori-ce altă perturbățiune e o silință zădărnica.“

Petiția burilor. Generalul Dewet a remis d-lui Chamberlain o petiție din partea boerilor conținând numeroase pângeri contra administrației din Orange.

Dl Chamberlain a încercat să apere administrația însă Dewet a răspuns că se teme de o rebeliune în urma nemulțumirilor provocate.

Înmormântarea lui Karaveloff. Sobranția a hotărât să se facă lui Karaveloff înverii cu cheltuiala Statului.

O pensie de 6000 franci s'a acordat familiei defunctului.

Prințul Ferdinand a adresat văduvei fostului președinte al consiliului o scrisoare autografa de condoleanțe. De asemeni a asistat la înmormântare.

O îngrozitoare crimă comisă în Rusia asupra unei fete supusă română. Ziarele ruse sunt pline cu descrierea unei crime odioase, comise la parchetul și poliția rusă asupra persoanei unei supuse române. Vom povesti faptele, după cum sunt descrise de marele și autorisatul ziar rus „Petersburgskie Wiedomosti“.

În numărul 164 al acestui ziar, sub iscălitura principelui Michail Andronicoff citim următoarele:

„Intr'o corespondență din stația C. F. Tichoretska citim descrierea groasănică a unui fapt odios; acolo se povestește că un jude de instrucție dl Puzopp și-a ales printre călătorii C. F. pe o fată frumoasă, Tatiana Zolotova, supusă română, care călătorea spre Charcow, și ascunzând în bagajul fetei o sabie și o umbrelă, a arestat-o și a violat-o, apoi după-ce și-a satisfăcut pasiunea de bestie, a dat-o pe mâna soldaților, străjeri, cari la rândul lor s'au năpustit asupra nenorocitei victime și nu s'au mulțumit cu atât, ci o vindeau cazacilor pentru 40 copeici. Nenorocita fată pentru a scăpa din mâinile acestor sălbăticiei ruși s'a sinucis. Muncitorimea din stație aflând despre cele întâmplate s'a resculat și a năvălit asupra soldaților, voinde să-i lișeze, a trebuit să intervie armata pentru a scăpa pe sălbăticiei.“

„După aparițiunea acestei corespondențe, care a produs o enormă impresiune în Rusia, a apărut un comunicat al ministerului de justiție, prin care se confirmă faptul arestării supusei române Tatiana Zolotova, dar se adaogă cum că fata era o prostituată și a voit să fure o sabie.“

Voinde să mă încredințez personal cum s'au întâmplat lucrurile, am plecat la fața locului și făcând o anchetă conștințioasă am descoperit că cele denunțate opiniei publice de ziarul „Petersburgskie Wiedomosti“ nu numai că sunt adevărate, dar că cele întâmplate s'au petrecut într'un mod și mai infam și mai sălbatic. Se poate dovedi, cum că Zolotova, supusă română, deci o străină, care călătorea pe calea ferată, nu numai că a fost arestată, simlându-se furtul unei sabie, nu numai că a fost violată de zecimi de soldați în frunte cu un judecător de instrucție, dar că nenorocita străină a fost torturată până a mori, ear apoi spre a cocoloși crima comisă, a fost omorată, turnându-i-se pe gât acid carbonic. Corpul nenorocitei fete a fost acoperit cu vânățai, urme de unghii și dinți.

Am stabilit cum că nenorocita Zolotova n'a fost o prostituată, dar că a avut în viața sa un roman, ceea-ce nu dă drept ministerului de Justiție de a numi pe nenorocita victimă cu numele de prostituată.

În fine, sunt dator a mai adaoga că parchetul a luat toate măsurile pentru a ascunde odiosul adevăr și a scăpa pe criminalii, astfel lucrătorii de pe C. F., cari s'au încercat de a scăpa pe nenorocita străină din mâinile călăilor, au fost concediați și gonțiți din localitate.“

Astfel descrie prințul M. Andronicoff cele întâmplate, declarațiunea sa a apărut

în marele ziar rus la 16 Ianuarie, eară a doua zi chiar, adică la 17 Ianuarie, ministerul de justiție a dat următorul comunicat, care este, prin urmare, al 2-lea cu privire la crima comisă:

„În numărul dela 16 Ianuarie al ziarului „Petersburgskie Wiedomosti“, de sub direcțiunea principelui E. E. Uchtomski, și sub iscălitura principelui M. Andronicoff, s'au tipărit niște fapte privitoare la arestarea și moartea supusei române Tatiana Zolotova contrarii cu totul celor descoperite de către parchet, de aceea ministrul de justiție, crezând necesar a afla tot adevărul, orânduște o nouă cercetare juridică a parchetului, cu care însărcinează pe judele de instrucție pentru afaceri de mare importanță (vajnim delam) a parchetului din Petersburg, pe dl Burlevski. Resultatul anchetei se va publica spre știința tuturor“.

Să așteptăm dar, ca să vedem resultatul acestei anchete.

Petreceri. Tinerimea universitară română din Cluj aranjează la 1 Martie în sala cea mare a Redutei orașenești concert împreunat cu dans, cu prea grașiosul concurs al mult stimatelor: D-șoara Virginia Gail, absolventă al conservatorului din Pesta; D-șoara Aurelia Gerbert, absolventă a conservatorului din Pesta; Doamna Victoria Popoviciu; D-șoara Ersilia Popoviciu, absolventă al conservatorului din București; Domnul Cornel Popoviciu și D-șoara Delia Olariu. În pauză se va juca „Călușierii și Batuta“. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci pe seama tinerilor universitari. — Societatea de lectură „Petru Maior“ din Budapesta invită la serata musicală împrennată cu dans, ce se va ține la 26 Februarie st. n. 1903 în sala cea mică a „Hotelului Royal“. Începutul la 8 și jumătate ore seara. Prețul intrării: de persoană 3 cor., de familie 8 cor. Programe seara la casă. Răscumpărarea biletoare de invitare, precum și oferte de marimmoase sunt a se adresa la societate (IV. Moirac-u. 20., II., 10) — După cum suntem informați, cea petrecerea nu va fi de un caracter mai estins intru cât la serata musicală amintită vor debuta numai membri de al societății, totuși comitetul aranjator își dă toată silința, ca să asigure petrecerii, cea-ce privește întreg aranjamentul, o reușită dintre cele mai bune. — Casina română din Beiuș invită la petrecerea de dans, ce o va aranja Sâmbăta în 14 Februarie n. în sala ospetării orașenești. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane, de familie după plac. Oferte marimmoase se primesc cu mulțămintă. Comitetul.

Ghete de calitate bună ale lui Porter Vilmos sunt de bună seamă articlii cet mat de trebuință în orașul nostru. Se poate zice, că e o raritate, ca o fabricațiune să-și ale așa de iute diumul spre plăcerea publicului ca și ghetele aduse în circulațiune de firma Porter.

Răspândirea lor fără pereche se reduce la calitatea bună, la lucrul curat și mai ales la croiul cu gust, cari calități disting în deobște ghetele lui Porter. În lumea de azi într'adevăr e un lucru de tot frumos, când o firmă negațătorească se nisuește în tot chipul, ca să îndestulească pe cumpărători și că nu se abate nici cătu-l un fir de păr dela calea bună și frumoasă. Intr'adevăr Casa lui Porter Vilmos merită în toată privința părtinirea cea mare a publicului, de care în totdeauna s'a bucurat.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popoviciu-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Specialitate arădană este

„ELIT-KÁVEHÁZ“

local de petrecere pentru domni; musicală toată noaptea.

Buffetul este escelent. Benturi gustoase, indeosebi vinuri bune din patrie și străinătate. Prețuri moderate.

Se recomandă și celor din provincie.

902 2-2

Lövy Ignatz.

„DUNAREANA“
INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT SOCIETATE PE ACȚIUNI ÎN TIMIȘ-CUVIN (TEMES-KUBIN)

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit societate pe acțiuni „Dunăreana“ se invită la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Timiș-Cuvin (Temes-Kubin) la 22 Februarie st. n. 1903 la 3 ore după amăzi în localul institutului.

Obiecte:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea biroului acesteia.
2. Raportul direcțiunii, raportul comitetului de supraveghere și aprobarea bilanțului.
3. Impărțirea profitului curat și fixarea dividendelor.
4. Alegerea alor 2 membri în direcțiune (§ 33 din statute).
5. Alegerea comitetului de supraveghere pe 3 ani.
6. Eventuale propuneri (conform § 3 lit. K din statute).

908 1-1

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați sunt poftiți a-și depune acțiunile lor și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 11 Februarie 1902 d. a. la 5 ore.

Activa	Contul Bilanț pe 1902.				Passiva				
Cassa în numerar			2679	60	Capital de acții (300 buc. à 100 Cor.)			30000	—
Escompt			122457	56	Fondul general de rezervă	2700	—		
Hipotecă			15168	—	„ special „	300	—	3000	—
Mobilier	482	33			Depuneri spre fructificare			49584	68
10% amortisare	48	23	484	10	Reescompt			50670	—
Efecte					Dividende neridicate			103	10
Spese de fondare	400	—			Interese transitoare de escompt	1685	22		
50% amortisare	200	—	200	—	„ hipotecare	144	02	1829	24
Interese restante de escompt	467	44			Depozite de cassă			169	60
„ hipotecare	332	02	799	46	Profit transpus din 1901	74	84		
Diverse conturi debitoare			799	34	Profit curat în 1902	7327	10	7401	44
			142758	06				142758	06

Debit	Contul Perdere și Profit pe 1902.				Credit				
Interese la depuneri	3117	57			Interese :				
„ reescompt	2411	47	5529	04	dela escompt	13586	62		
Salare			1058	19	„ imprum. hipotec.	1893	16	15479	78
Chirie			200	—	Provisiuni			591	30
Dare directă și comunală	1026	39			Pro diversi			39	71
după interesele de depuneri	265	74	1292	13	Profit transpus din 1901			74	34
Amortisare din mobilier	48	23							
„ spesele de fondare	200	—	248	23					
Spese			310	06					
Porto			141	24					
Competințe de timbru			4	80					
Profit transpus din 1901	74	34							
Profit curat în 1902	7827	10	7401	44					
			16185	13				16185	13

Propunerea pentru împărțirea profitului curat.

Profit curat în 1901 este	Cor.	7401.44
se împarte :		
50% dividendă acționarilor	„	1500.—
se împarte :	Restul	5901.44
10% fondului de rezervă	Cor.	590.14
6% tant. direcțiunii	„	354.08
3% „ comitet. de supraveghere	„	177.04
3% „ director. esecutiv.	„	177.04
4% „ funcționarilor	„	236.06
2% „ scop. filantropice	„	118.03
		1652.39
	Restul de Cor.	4249.05
se împarte :		
Supradotarea fondului de rezervă	Cor.	2709.86
Fondului special de rezervă	„	700.—
		3409.86
	Restul de Cor.	839.19

se împarte :

1. Masa stud. Panciova	Cor.	100.—
2. Alunneul I. Popasu	„	50.—
3. Catedra Sibiu	„	25.—
4. Gimnasiul Blaj	„	15.—
5. Alunneul Timișoara	„	10.—
6. Casa națională	„	20.—
7. Fond filantropic	„	100.—
		320.—
	Din restul de Cor.	519.19
la dispoziția direcției	„	19.19
în contul anului viitor	„	500.—
		519.19
Prin aceasta au ajuns :		
1. Fondul de rezervă la aceasta poziție mai pe urmă	Cor.	6000.—
2. Fondul special de rezervă la	„	1000.—
	Total	Cor. 7000.—

Timiș-Cuvin, 31 Decembrie 1902.

DIRECȚIUNEA :

Lucian Secoșianu,
dir. esecutiv.

Remus Bortos.

Axente Bălan.

Ioan Olariu.

George Irențiu.

Raportul comitetului de supraveghere :

Subsemnații membri în comitetul de supraveghere examinând conturile prezente și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în consonanță numerică cu acestea, și conform legilor și statutelor, deci propunem a se aproba dimpreună cu propunerea pentru împărțirea profitului curat. Asemenea controlând și administrarea în decursul anului propunem a se da absolutoriu atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1902.

Timiș-Cuvin, 7 Februarie 1903.

Petru Nica.

Vasiliu Bundar, vice-presedinte.

Mita Sarmes.